

Мигур В.О., студент,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Поліщук І.В., старший викладач

ПРАВО НА ЗВЕРНЕННЯ ДО ГОСПОДАРСЬКОГО СУДУ

Одним із способів реалізації права кожного будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань у сфері господарських правовідносин є звернення до господарського суду.

Законом, а саме ст. 3 Господарського процесуального кодексу України передбачено, що юридичні особи та фізичні особи-підприємці, фізичні особи, які не є підприємцями, державні органи, органи місцевого самоврядування мають право на звернення до господарського суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав та законних інтересів у справах, віднесених законом до юрисдикції господарського суду, а також для вжиття передбачених законом заходів, спрямованих на запобігання правопорушенням [1].

Але вони мають право звертатися до господарського суду не з будь яких причин, а лише згідно зі встановленою підвідомчістю господарських справ, а саме – по справах щодо господарської діяльності підприємства або підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця.

Згідно ч. 1 ст. 4 Господарського процесуального кодексу право на звернення до господарського суду в установленому цим кодексом порядку гарантується. Ніхто не може бути позбавлений права на розгляд його справи у господарському суді, до юрисдикції якого вона віднесена законом. Жодна особа не може бути позбавлена права на участь у розгляді своєї справи у визначеному законом порядку [1].

У ч. 1 ст. 4 Господарського процесуального кодексу реалізується конституційний принцип доступності правосуддя. До господарського суду вправі звернутися кожна особа, яка вважає, що її право чи охоронюваний законом інтерес порушено чи оспорується, а сам спір має бути віднесений до юрисдикції господарського суду. Гарантуючи судовий захист з боку держави, Конституція України визнає право кожного будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань. Це конституційне право не може бути

скасоване або обмежене. Одним зі способів реалізації права кожного будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань у сфері господарських правовідносин є звернення до господарського суду [3, с. 96].

Окрім цього, законодавство визначає, що відмова від права на звернення до господарського суду є недійсною. Тобто, ніяка укладена угода щодо відмови від такого права не породжує ніяких правових наслідків, така угода є нікчемною.

Чинні нормативно-правові акти надають також можливість сторонам спору право передати спір на розгляд третейського суду (міжнародного комерційного арбітражу).

Закон надає право особі брати участь у розгляді своєї справи у визначеному законом порядку. Це означає, що жодна особа не може бути позбавлена права на участь у судовій справі. Суд не може відмовити у правосудді, якщо особа вважає, що її права і законні інтереси порушені або порушуються.

Однією з проблем, з якою стикаються суб'єкти звернення, є визначення підсудності судових спорів. У юридичних осіб проблеми щодо визначення підсудності спорів не досить часто виникають (за винятком питань, які стосуються розмежування юрисдикції Господарського процесуального кодексу і Кодексу адміністративного судочинства в спорах з суб'єктами владних повноважень).

Проблемним питанням є визначення підсудності судового спору у тих випадках, коли громадянин має звернутися до суду вже після припинення в установленому законом порядку підприємницької діяльності, або навіть коли юридична особа або державний орган має звернутися з позовом до такого громадянина. В даному випадку, за наявності відомостей про припинення діяльності суб'єкта господарювання, який є стороною у справі, відповідно до ч. 7 ст. 59 Господарського кодексу України, суб'єкт господарювання вважається ліквідованим з дня внесення до державного реєстру запису про припинення його діяльності [2].

Громадянин, який мав статус суб'єкта підприємницької діяльності, але на дату подання позову втратив такий статус, не може бути стороною в судовому процесі у господарському суді, якщо немає визначених законом підстав для його участі в такому процесі. У таких випадках спір має розглядати суд загальної юрисдикції за правилами Цивільного процесуального кодексу України, або у відповідних випадках – за правилами Кодексу адмінсудочинства.

Отже, здійснюючи правосуддя, господарський суд захищає права та інтереси фізичних і юридичних осіб, державні та суспільні інтереси у спосіб, визначений законом або договором, та гарантує реалізацію такого права у сфері господарських правовідносин.

Література

1. Господарський процесуальний кодекс України: Закон від 6 лист. 1991 р., ред. від 1 трав. 2016 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>

2. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15>

3. Господарський процес: підруч. / О.П. Світличний. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: НУБіП України, 2018. 342 с.

УДК 346.9 (043.2)

Нероденко М.В., студент,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ

Кертес В.А., курсант,
Національна академія Державної прикордонної
служби України ім. Б. Хмельницького, м. Хмельницький
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

САНАЦІЯ ЯК ВИД СУДОВОЇ ПРОЦЕДУРИ, ЩО ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ ДО БОРЖНИКА У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО

Санація боржника – це система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство, спрямована та оздоровлення фінансово-господарського становища боржника та задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів. Вона може включати кредитування, реорганізацію, у тому числі зміну організаційно-правової форми боржника, зміну форми власності, системи управління боржника тощо [2, с. 77-78].

Процедура санації вводиться ухвалою господарського суду за клопотанням комітету кредиторів у строк, що не перевищує строку дії процедури розпорядження майном, терміном до 12 місяців, який може бути продовжений ще до 6 місяців або скорочений за клопотанням комітету кредиторів, керуючого санацією або інвесторів (осіб, що беруть участь у санації, приймаючи зобов'язання про погашення боргу, повністю чи частково, боржника